

Muzeum romské kultury pořádá tiskovou konferenci před započítím stavebních prací

30.1.2023 - Karolina Spielmannová | Ministerstvo kultury ČR

Vepřín, který byl v provozu od 70. let 20. století až do jara 2018, byl postaven na území bývalého tzv. cikánského tábora. Zde bylo násilně internováno přes 1300 Romů a Sintů, fakticky fungoval coby tábor koncentrační. Zemřelo zde nejméně 326 osob, přičemž většinu obětí tvořily děti. Po hromadných transportech všech táborových vězňů do koncentračního tábora Auschwitz II-Birkenau byly budovy tábora v roce 1943 srovnány se zemí a spáleny.

Cca 300 m od letského tábora bylo nalezeno nouzové pohřebiště, kde byl v roce 1995 umístěn kamenný památník a celé místo se v roce 1998 stalo kulturní památkou (KP). Ta byla v roce 2012 Památníkem Lidice (tehdejším správcem areálu) upravena, byl vystavěn amfiteátr, replika vězeňské ubikace, parkoviště a naučná stezka. Od roku 2018 je správcem KP Lety Muzeum romské kultury.

Po vykoupení vepřína státem v roce 2018 bylo muzeum pověřeno svým zřizovatelem vepřín zbourat a na jeho místě za podpory fondů EHP vybudovat nový památník: **Lety u Písku. Památník holokaustu Romů a Sintů v Čechách**. Jeho cílem je důstojně uctít památku obětí tábora a zároveň uchovávat a připomínat tragický příběh tábora v Letech.

V říjnu loňského roku byla vyhlášena nadlimitní veřejná zakázka na **dodavatele stavby Letů u Písku. Památníku holokaustu Romů a Sintů v Čechách**. Lhůta pro podání nabídek uplynula 9. 12. 2022. Muzeum romské kultury obdrželo 3 dodavatelské nabídky. Ty byly hodnotící komisí posouzeny z formálního i obsahového hlediska.

V úterý 31. 1. 2023 od 11 h se v areálu bývalého vepřína v Letech u Písku koná tisková konference, kde budou podány bližší informace k výherci veřejné zakázky na dodavatele stavby i k dalšímu vývoji realizace projektu. Tisková konference proběhne za účasti vedení Muzea romské kultury, ministra kultury ČR Martina Baxy i zástupců Norského velvyslanectví v ČR.

Ministr kultury Martin Baxa říká: „*Velmi dobře si pamatuji, jak pan Čeněk Růžička v létě loňského roku vzal osobně do ruky krumpáč a symbolicky tak po letech zahájil osobně demolici ostudného prasečáku. Jsem rád, že se celý projekt posouvá rychle kupředu. Minulost utváří naši budoucnost, proto na ni nesmíme zapomínat.*“

K aktuálnímu vývoji projektu se vyjádřila Ingeborg Hjorth, zastupující ředitelka Falstad centra (norského partnera nového památníku): „*Nedávné odstranění vepřína a chystaná přeměna areálu v místo paměti odráží významný posun v boji za uznání romského holokaustu.*“

Památník bude sloužit jako trvalá připomínka minulých hrůz, které byly dlouho opomíjeny a skryty pod povrchem evropské kulturní paměti. Doufám však také, že bude působit jako podnět k zapojení se do této konkrétní minulosti, neboť vyvolá větší povědomí a diskusi o tom, jak minulé události ovlivňují společenské vztahy v současnosti.“

Ředitelka Muzea romské kultury Jana Horváthová doplňuje, že „*památník musí také vzdělávat a informovat o tom, co je součástí českých dějin 20. století, totiž o tom, co a jak se zde Romům a Sintům přihodilo, jaké to mělo kořeny a souvislosti, co se dělo dál. A také třeba podnítit diskusi k tematice lidských práv i zlepšení vzájemného soužití.*“

Projekt je podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska.

Projekt je také podpořen Ministerstvem kultury ČR a Ministerstvem financí ČR.

<https://www.mkcr.cz/novinky-a-media-cs-4/5101cs-muzeum-romske-kultury-porada-tiskovou-konferenci-pred-zapocetim-stavebnich-praci>